

[Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

[SPEAKER_00]: Hei, du lytter til Refill, podkasten om religion, filosofi og livssyn. En podkastserie fra Universitetet i Stavanger. Mitt navn er Hans Geir Aasmundsen. Jeg er religionsviter, og er mest opptatt av religion og filosofi ute i samfunnet, i politikken, kulturen, jussen og vitenskapen.

[SPEAKER_01]: Og jeg heter Alisander Falchitta. Jeg er teolog, og er mest opptatt av religion og filosofi på skolen, i hverdagen, i troslivet og lokalsamfunnet.

[SPEAKER_01]: I denne episoden har jeg gleden av å intervjuer imamen Yasir Atik Ahmad Fawzi. Velkommen, Yasir!

[SPEAKER_02]: Tusen takk!

[SPEAKER_01]: Takk for at du ville komme. Så kjekt du er med oss. Jeg vil gjerne spørre deg med en gang hvilket trossamfunn er du imam for?

[SPEAKER_02]: Jeg er imam for Hamadiyya muslimsk trossamfunn. Det første muslimske trossamfunnet i Norge.

[SPEAKER_01]: Den første? Kan du si litt mer om dette, når du sier 'den første'?

[SPEAKER_02]: Det har vært ahmadiya-muslimere her helt siden 1920-tallet. De første nordmennene som vi har i vårt register som konverterte til ahmadiya islam, var faktisk to kvinner på 1920-tallet. Og senere ... De flyttet etter hvert ut i utlandet. Men etter det så har ... Var det tre unge gutter på 15-16-årsalderen som konverterte til Hamadiyah i ca. 1957.

[SPEAKER_01]: Så det er altså det første trossamfunn, muslimsk trossamfunn, som har etablert seg? Som etablerte seg i Norge, faktisk? Men det er spennende. Jeg sa at du er imam. Hva betyr det? Hva betyr imam?

[SPEAKER_02]: I Norge bruker vi begrepet imam. Og kanskje også i andre europeiske land. Vi bruker dette imam-begrepet i vårt eget trossamfunn også. Men vanligvis så kaller vi oss selv for det som kan på en måte oversettes til ... Misjonær, da. Misjonær eller et annet ord som vi bruker, er murabi. Misjonær er vel en som på en måte misjonerer for troen sin. Og så har vi ... Eller på urdu eller arabisk så bruker vi ordet mubalir. Og murabi er en som på en måte oppdrar ... Har ansvaret for å oppdra medlemmene i menigheten. Indremisjon, på en måte. Litt sånn. Så det er ordet rabbi vi bruker mer, men vi bruker ordet imam også. Imam har vanligvis to betydninger i islamsk terminologi. Det ene er at han har ansvaret for å lede de troende i bønn. Men så har noen profeter også blitt kalt imam i Koranen. Egentlig har flere profeter blitt kalt det. Jeg tror egentlig alle profeter er på en måte imamer for de troende, fordi de på en måte ... Leder med sitt eksempel, og fordi de lærer ... Eller dømmer etter ... Leder de troende etter den læren de har blitt, åpenbart. Og særlig i denne tiden. Det som er relevant for endetiden, er at den kommende Messias, den kommende Jesus, har også blitt kalt imam. I profetiene til profeten Muhammad, måtte fred være med ham.

[SPEAKER_01]: Det er kjempespennende før du nå kommer inn på et gedigent viktig tema. Og på vei mot dette viktige temaet. Kan jeg spørre deg, for vi har snakket om ditt trossamfunn, som heter Ahmadiyya, muslimsk trossamfunn. Hva betyr hvordan man definerer muslimsk trossamfunn, og hvordan man definerer Ahmadiyya?

[SPEAKER_02]: En muslim er jo en som tror på islam. En som kaller seg muslim, en som tror at profeten Hammad er Allahs sendebud og at det bare fins én gud. Den som gjør det og kaller seg selv for muslim, er i våre øyne en muslim. Fornekter andre ting eller ... Så er det en annen sak. Men i utgangspunktet, alle som betegner seg selv som muslim, alle som bekjenner seg til islam, er i utgangspunktet muslimer også i våre øyne. Så kan man diskutere videre om vedkommendes handlinger eller andres syn på forskjellige ting ikke er i henhold til islam. Men i utgangspunktet, enhver som kaller seg for muslim, er i våre øyne en muslim. En Ahmadiyya-muslim ... Grunnen til at vi har et navn ... Det er mange som spør hvis dere bare er muslimer, hvorfor kaller dere selv for Ahmadiyya, hvorfor ikke bare for muslim? Det er på en måte et godt spørsmål, men det er en grunn ... Altså, hvis vi hadde levd på profeten Muhammad sin tid, så hadde ikke vi hatt noe behov for å kalle oss for noe annet enn muslim. For hadde det vært noe, en uenighet, sånn som det pleide å være noen ganger mellom følgesvennene til profeten Muhammad, så gikk de direkte til profeten og fikk løst opp i det. Også i tiden videre ... Så lenge muslimene var én gruppering. Men med en gang det begynte å skje splittelser, så måtte man for å bekjenne hvilken uenighet man tilhørte, så var det nødvendig å bruke noen begreper. Så for eksempel i dag, hvis vi bare kaller oss for muslimer, så vil ikke vi klare å fortelle at vi ... Så vil ikke det fortelle den andre personen at ... Ja, vi er muslimer, men vi tror også at den utlånte Messias, som profeten Hamad har sagt skal komme, har kommet. Eller at Jesus har gått bort. Eller at vi ikke tror det er noen straff for frafall eller blasfemi. Mange ting som muslimene i dag sier er en del av islam, men som vi ikke tror på. Samtidig som det er mange andre ting som vi tror på, som andre muslimer ikke tror på. Når man sier at man er Ahmadiyya-muslim, så er det for å fortelle at vi er den type muslimer som tror på de og de og de tingene, og ikke på de tingene mange andre ...

[SPEAKER_01]: Det er kjempeviktig. Det er ulike retninger innenfor islam og det er noe forskjell mellom disse retningene. Dette må vi være oppmerksomme på. Det er en mangfoldig religion. Og hva er det som kjennetegner? For du har nevnt Jesus, Messia.

[SPEAKER_02]: Ja. Så selv innenfor sunni-islam og sjia-islam så er det veldig mange retninger. Men hvis det er én ting som både oss som hamadiyya-muslimer og alle sunni- og ski-muslimer er enige om, er at det var profetert at en person, ved navn imam Mahdi eller i hvert fall at tittelen skulle være imam Mahdi, og en som skulle være Jesus, skulle komme blant muslimene. Så det er snakk om en imam Mahdi som også skulle være en Jesus- eller Jesus-skikkelse, som skulle komme. Forskjellen er vel at vi tror at det skulle være en og samme person, vi og. Flere andre lærde før oss også. Mens enigheten er i hvert fall at imam Hadi og Messias skal komme. Det er i hvert fall alle muslimene. Fram til nå nylig så var alle muslimene enige i det. Forskjellen mellom oss og de andre muslimene er at vi tror at den Messias eller den Mahdi som profeten Muhammad sa skulle komme, vi tror at han har kommet. Mens andre muslimer fortsatt venter på at han skal komme. De mener altså at de profetiene om Mahdis komme eller om Messias komme ikke har blitt oppfylt. Og i hvert fall

ikke har blitt oppfylt i grunnleggeren av vår menighet. Mens vi mener at grunnleggeren av vår menighet er den Messias og den Mahdi som profeten Hamas sa skulle komme. Så dette er hovedforskjellen mellom oss og så å si alle de andre muslimene.

[SPEAKER_01]: Så det er grunnleggeren av deres menighet, Mirsa Gulam Ahmad, som er Messia ifølge Ahmadiyya muslimer? Men ... Og selvfølgelig kan man snakke mange timer om Mirza Gulam Ahmad. Mange, mange timer. Kan du si veldig kort litt om hans ideer, et budskap? Når han levde, ikke sant? Hvor og ... Litt om hans budskap.

[SPEAKER_02]: Så han levde i Punjab-provinsen i India. Han ble født en gang på 1830-tallet. Sannsynligvis 1835. Og døde i 1908. Og det var først i 1891 at han hevdet å være ... At han sa at den Jesus som dere venter på, Jesus som ble sendt til israelittene, har gått bort. Og meg som Gud har sendt som Jesus eller Messias eller Isa i denne tidsalderen. Og allerede to år tidligere, i 1889, det var da han etablerte med Guds ... Alt han har gjort, har han gjort med direkte åpenbaring fra Gud, har han hevdet. Så etter Guds åpenbaring, så etablerte han Ahmadiyya-menigheten og tok imot troskapskrets fra de som ønsket det. Men det er veldig viktig å påpeke at alt dette mener han at han har gjort i henhold til de profetiene som fins om Messiah som haddisk komme, blant haddisene og i Koranen. Og at han ikke har etablert på noen som helst måte noen ny religion. Og hele hensikten er kun å bringe særlig muslimene tilbake til islam. Og også invitere folk som ikke tror på islam, til islam. Ja, det er ...

[SPEAKER_01]: Så hans budskap var at han var ikke noe ny, på en måte. Han kom ikke med noe nytt...

[SPEAKER_02]: Det som er striden mellom også de andre muslimene, at ... Vi alle er enige i at Muhammad ifølge Koranen er begrepet han ... Så er det noen, eller de fleste muslimer, tolker dette som at han er den siste profeten i tid. Men allikevel så venter de fortsatt på profeten Isa, profeten Jesus, sitt komme. Og poenget vårt er, som vi også refererer til, at det ikke er noen profet etter meg, så kan ikke det tolkes som at det ikke vil komme en profet i det hele tatt. Men kun en slik profet som kommer og opphever islam og sier at nå er det en ny religion som gjelder. Og dette tror de nettopp fordi alle var enige om at Jesus skulle komme. Men de enige om at når Jesus kommer, vil han være en profet. Men han vil ikke være en profet som kommer med en ny religion. Så hvis Jesus kan komme, og profeten Muhammad har sagt at han er en profet, så går det ikke an å si at Muhammad er den siste i tid. Det går ikke an å tolke verset om Khatiben som at Muhammad er den siste i tid. Det er det vi prøver å si. At ifølge oss så er Jesus gått bort. Og profeten har selv beskrevet den kommende Isa, eller kommende Jesus ... At han skal ha et annet utseende enn den Jesus som var sendt til israelittene. Og som ikke var sendt til hele verden. Og som Koranen sier har gått bort. Og som nå er død.

[SPEAKER_01]: Men tusen takk. Takk for den ytterligere forklaringen, som var viktig også for meg. For å rydde opp litt i mine tanker. Kjempefint. Takk. Og ... Det er uenighet da. Selvfølgelig er det litt uenighet blant Ahmadi og andre retninger innenfor islam. Det er en del muslimer som sier at Ahmadi er ikke muslim, men du kommer med argumentene. Vi er

muslimer, og du forklarer ut fra deres tolkning av skriftene, Koranen spesielt, og andre, hvorfor faktisk dere er muslimer, osv. Men Mahmadiyah opplever også forfølgelse pga. sine meninger. Kan du si kort hva dette handler om? Hva skjer?

[SPEAKER_01]: Det som har vært problemet helt siden muslimene begynte å gå vekk fra islam og begynte å kalle hverandre for ... Kafir, vantro, ikke-muslimer, er at ofte så ble det ... Hvert fall blant de som ikke hadde så veldig kjennskap til islam, og som kunne, hadde en tendens til å bli mer ekstremister, at det at noen forlot islam, eller at de erklærte noen for å være utenfor islam, det var ... i ekstremistiske situasjoner. Vi har ikke noe problem, egentlig, med at noen ikke ser på oss som muslim. Det er ingen problem for oss. I 1974, når parlamentet i Pakistan bestemte at Ahmadiyya ikke var muslimer ... Så hadde de som hensikt at hvis vi erklærer dem for ikke-muslimer, så vil det være mindre interesse. Da vil folk tenke at da har de blitt erklært ikke-muslimer, så da burde vi holde unna dem. Men det hadde motsatt effekt, for da ble folk mer interesserte. Så det var ti år senere, i 1984, så kom det en annen diktator og erklærte ... Eller bestemte at ... Ikke bare at de ikke er muslimer, men de har ikke lov til å oppføre seg som muslimer. De har ikke lov til å hilse på den muslimske måten eller oppføre seg som muslimer. Så det har ført til at flere av våre medlemmer har blitt satt i fengsel opp gjennom årene. Og nå er det veldig frykt for å ha noe med oss å gjøre. Men før det, fra 1974 til 84, så var det busser fulle av sunnimuslimer som kom for å høre vårt budskap og stille spørsmål til khalifene våre. Så det er en situasjon som man registrerer og finner i Pakistan ... Og også veldig mange andre land. Det fins land som f.eks. Algerie. Nylig er det Algerie som er verstingen. Hvor flere av våre medlemmer sitter i fengsel kun fordi de ikke vil frasi seg troen. Så har det vært også Bangladesh nå nylig, hvor det har vært store opptøyere. Nå er jo Bangladesh et land hvor det er opptøyere òg, av andre årsaker. Men så bruker ekstremistene disse, dette kaoset, til også å gå løs på en fredelig minoritet som Mahmadiya. Så de har vært og på en måte angrepet steder, våre institusjoner og satt fyr på hus og sånt. Og jeg ser at det er vanskelig, akkurat som ...

[SPEAKER_01]: Vanskelig situasjon med rett og slett forfølgelse og urett mot Ahmadiyya. Du nevnte kalifat. Hva betyr dette ordet for Ahmadiyya, kalifat? Hva er det?

[SPEAKER_02]: En kalif er jo en person som kommer etter ... Vanligvis som kommer etter en profet, da. Som fortsetter arbeidet til en profet. Så vi mener ... Og profeten Muhammad har sagt at enhver person blir etterfulgt av et kalifat. Og det gjorde profeten Muhammad også. Men det er kun fire kalifer som muslimene er enige om at var de rettlejede kalifene. Og de kalifene som kom etter de fire første, var ikke på en måte valgt av Gud. Og var mer konger enn kalifer, da. Så hadde profeten også sagt at det ville komme en tid hvor kalifatet ville bli gjenoppreist. Og at det ville skje på profetdømmets linjer. Så alle muslimene er enige om at de tingene som skulle skje imellom, at de har skjedd. Før kalifatet skulle bli oppreist igjen. Så mener vi at den siste delen av denne profetien om at kalifatet skal bli oppreist igjen, at det også har skjedd. Så etter at...

Og vi mener at det måtte skje ved en profets komme. Og siden vi også ser på Mirza Ullah Mahmud som en ikke-lovgivende profet under shariaen til profeten Muhammad, Så ved hans død så ble han etterfulgt av etterfølgere, stedfortredere eller kalifer, som fortsetter hans arbeid. Så akkurat nå så den femte kalifen til Mirza Ola Mohammed, den

utlovde Messias, holder til i England nå. Så er det mange muslimer som mener at de forbinder kalifatet med noe ... Noe politisk område, eller at en kalifa skal ha politisk makt. Men det mener vi ikke stemmer. Fordi det er en tilfeldighet at kalifene etter profeten Muhammad hadde politisk makt. Muhammad selv, når han flyttet til Medina, ble gitt denne politiske makten. Han ble valgt til leder av byen. Men hvis han f.eks. bare hadde beholdt seg i Mekka og dødd i Mekka, så ville han også blitt etterfulgt av kalifer. Og da hadde jo ikke de kalifene hatt politisk makt. De er hans åndelige etterfølgere og ikke hans politiske etterfølgere.

[SPEAKER_01]: Det er veldig interessant, for mange i Vesten har kanskje spesielle assosiasjoner til ordet kalif. Kalif - kalifat, pga. media. Men det er fint at du presiserer.

[SPEAKER_02]: Av misforståelse som naturligvis ... Vi mener at enhver religion ... Vi mener at alle religioner, alle de store verdensreligionene, var sanne ved sitt opphav. Men med tiden når man beveger seg lenger og lenger vekk fra grunnleggerne til disse religionenes tid ... Det er jo da ... Folk glemmer læren og trenger en sånn Guds utsending for å bringe disse folk tilbake til læren. Man finner eksempler, f.eks. i Bibelen, hvor etter Moses' død og etter Aron, så var det en tid hvor det var dommere. Og man kan lese at hver gang israelittene gikk vekk fra læren til Moses og begynte å tilbe andre guder og sånt, så ble det oppreist til Gud. Dommere som ledet israelittene tilbake til troen på én gud. Så selv om denne læren fra Gud er perfekt på den tiden, så er ikke det en garanti for at de troende til enhver tid kommer til å være perfekte. Eller holde seg til den troen. Og de trenger ... For ingen lære har blitt sendt av Gud uten en person som kan vise at slik skal man følge denne læren. Derfor mener vi at selv om Koranen er Guds siste bok, og islam er den perfekte religion, så er ikke det en garanti for at muslimene alltid kommer til å være ... Holde seg fast til islam. Og det er det vi ser i dag også, at muslimene blir forbundet med ... En muslim, ifølge profeten Muhammad, er jo en person som gir fred. At andre mennesker kan føle seg trygge fra denne personen, både fra hans hender og fra hans tunge. Og muslim og islam blir i dag forbundet med noe veldig skummelt. Så det er denne ... Det er grunnen ... Det er ikke bare medias skyld. Det er jo noe sannhet ved det òg. At dessverre så er det også mange ekstremister ... Mye ekstremisme blant muslimer. Mye krig som foregår blant muslimske land. Man kan skylde på Vesten og andre årsaker og sånt, men det er noe galt med disse folka som andre ... Såkalte vestlige land, eller hva enn det er, bruker til å få dem til å krangle med hverandre.

[SPEAKER_01]: Ja, det er viktige punkter du nevner. Og det er et veldig komplisert spørsmål med politiske interesser og samspillet mellom såkalt vesten og landene som har et flertall av muslimer, og muslimske styrer ofte. Så det er ... Det er en veldig komplisert situasjon der. Og det er en situasjon så som vi finner det med andre religioner. Et fredelig budskap, som du påpeker i begynnelsen, det er et fredelig budskap som etter hvert blir litt glemt. Og det er et fenomen som religionsvitere og historikere finner i flere religioner. Det er ikke tvil om at dette er et viktig, også antropologisk fenomen, for å si det sånn. Men takk for disse observasjonene. Når jeg tenker at ... Kanskje vi kan bare nesten konkludere, vi går mot slutten. Og det kan godt hende vi kan ha en episode til, for det er så mange spørsmål jeg vil stille deg. Men jeg vil ikke slite deg ut. Nei da, du får fortsette. Men jeg tenker ... Du snakker om krig og fred. Kan du si litt hva Mirsa Gullah Ahmad sier om fred? Og hva dere, lederen og kalifen, sier om fred? Hva er deres budskap rundt dette temaet?

[SPEAKER_02]: Når vi snakker om profetier om Mahadis komme, og når jeg diskuterer dette med andre muslimer, så er det av og til noen som sier til meg at det står i hadithene at når Mahadi kommer, så vil det være mye krig på jorden. Og derfor kan ikke Mirda Gulam være den sanne Mahadi. Så er det andre som sier at når Mahadi skulle komme, så skulle han etablere fred. Og han har jo ikke gjort det, og derfor er ikke han den sanne Mahadi. Så det vi prøver å forklare, er jo at hvis man skal ta dette med krig, så vil jeg påpeke at de største krigene i verdenshistorien, de skjedde rett etter Rahmads død. Og det fins veldig tydelige profetier som han selv har kommet med en god stund før disse krigene, for han døde i 1908. Og han hadde ikke mulighet til å ... Han hadde ikke så mye kunnskap til å kunne profetere at så store kriger ville skje. Og når det kommer til dette med fred, at han skal etablere fred, så er det at han kan jo ikke tvinge noen til å bli fredelige. Han kan ikke gjøre en større oppgave enn det Muhammad eller noen profet ... Eller i hvert fall ikke større oppgave enn det Muhammad har gjort. Han kommer for å ... Det er de som tror på ham, som følger hans lære, som på en måte blir fredelige. Og samme hva folk sier om oss, så kan de være enige i én ting, og det er at vi hamadiyya-muslimer virkelig er ... Fredelige mennesker. Hvis vi blir ekstreme, så kommer det i hvert fall ikke ut i at vi på en måte ... Gjør noe voldelig opprør på noen som helst måte. Ekstremisme fins også blant oss, men da er det ... Kommer det ... Da slår det ut i andre måter, for eksempel at ... At folk er for mye i moskeen og ikke passer på familien. Eller for mye ute og forsvinner og ikke passer på tingene sine eller familiene. Eller andre ansvar som de har, da. Men én ting kan man være trygg på, at en hahmadiyya-muslim ... Folk er trygge på at disse folka her ... Uansett hva de tror på, så er de fredelige mennesker.

[SPEAKER_01]: Ja, det er noe som kommer ut ... Jeg ser på internettsidene osv. Og materiale som Ahmadiyya produserer. Dette er et budskap som kommer veldig tidlig fram.

[SPEAKER_02]: Men det siste spørsmålet ditt om Khalifen i dag sier om fred ... Angående det, spesielt i dagens situasjon, hvor det er konflikt forskjellige steder i verden, så er det én ting han har lagt veldig mye vekt på ... Hvor han også har konfrontert andre verdensledere på det, er at for å skape fred, så må det være rettferdighet. Uten rettferdighet for alle mennesker, uten at alle mennesker har like mye rettigheter, så kan det ikke bli fred. Man kan ikke bare ønske at folk skal ... Akseptere fredsløsninger uten at de også får rettighetene sine. En ting han har lagt stor vekt på, er at det må være rettferdighet. For at det kan bli fred. Uten rettferdighet blir det ikke fred. Så det er rettferdighet man egentlig må stresse mer med. Og ikke bare si at ja, jeg vil ønske fred. Ellers blir det bare tomme ord.

[SPEAKER_01]: Men det er et kjempefint budskap, dette, som du forteller om. Selvfølgelig litt ferdighet og fred. Men jeg tenker at vi har hatt en veldig spennende og innholdsrik samtale. Og jeg tenker at vi er kommet til slutten. Og jeg vil gjerne takke deg, Yasir, så mye. T

[SPEAKER_02]: usen takk.

[SPEAKER_01]: Tusen takk for at du kom. Men det var veldig fint for oss at du kom til denne podkasten. Og jeg vil gjerne takke til dere som har lyttet.

